Հաստատեալ յամին Հա-
րութ ...
Յարեկան Կ., Ռուփի 24.
Բաժնեգինք ... Ռ 500.

ԱԶԳԱՍԷՐ

[illegible]

Ամենայն ազգային Հրա-
տարակութիւնք ձրիւր
ւին.
Ընծայքն զորս տպագ-
րուին 2 անգամ ...

ԼՐԱԳԻՐ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԵԱՑ

ՀԱՏ. Գ. ԹԻՒ 82. ԿԱԼԿԱԹԱ 1847 Մարտ 6.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ԿԱԼԿԱԹԱ

ԱԶԳԱՑԻՆ

ՀՈՍ նաւն եհաս այսր 'ի Սինկափուրայ՝ 'ի 27 փետրուարի, հանդերձ 'ի Պինանգ, յորում ուղեւորք ժամանեցան այսր Պարոն և Տէրն Մարտիրոս Թ. Աբգարեան՝ մանկամբ հանդերձ. Պարոն Գ. Ստեփան երկու որդւովք, Պարոն Մարտիրոս, և երկուքին Եղբարք Համբարեանք.

ԱՐՏԱՔԻՆ

—Փետրուարի 18 նաւաւ գրեն 'ի Զմիւռնիոյ թէ խորհուրդ վերանորոգութեան լինէր 'ի Լոնտոն, յորում կամէին զաւակն նոր անունք "'ի խորհրդակցաց." Հրապարակաւ Լորտն և Լորտք հետամուտ լինին 'ի վերայ համար գիրոյն տուեալ էր

Գունդ պաշտպանող հասին այսր 'ի Կոտ Սանդրոյ, յետ ելից երեկաց 'ի փութով. Նոթենկոտ գունդ անկանին հեծելոց զան վայրք 'ի Սեգանէն. Օգնականք մեր զօրա-բնզան ընթրեօք և պարուք, ուր թէպէտև երգոտն անյաջող էր, այլ ընկերակցութիւնն կարի զուարթ եղև.

Զեք այլ լուր պատմել. կեր և առողջ էն մեր աղգ առաջնոյք մասորդութեան.

252 Թնդանօթք Սկաց, որք գերառեալ Մոնգանոյ(?) 'ի Քուրերինահաժամէ յաղթութեան Սուգերոյ, Փիրուզշահրոյ, Ալիւալոյ և Սոբրայոնի հրամանաւ Լորտ Հարդինգոյ եկին հասին 'ի Կալկաթա, յերեւ զօրաւ ուղեւոր անգամ, յաղթական Հանդէսիւ. համախմբեալ զօրաց Ֆորտ Վիլլիամոյ, Դումտումոյ և Բառաքփուրոյ. որպէս և փոխ ըղձալի և ամենայն ուերուժն պաշտօնատարաց մայրաքաղաքիս, և կառուցան 'ի բերդ անդր.

ԳԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

'Նոր ԼՐԱԳԻՐ 'ի Նոր Ջուղա' Թուղթ Բժշկապետ Սարգ Յովհաննէս Եղիկեանց' որ 'ի Թաւիզ Զար-

սուճ 'ի Նոր Ջուղա, նախանձախնդիրք փութաց տաճարի Տեառն. դըրեցին ասա առ ամենս 'ի մերայնոց իբրու թէ "Երկրաշարժն կործանեալ կայ զարեւելեան որմն սուրբ Յովհաննու Եկեղեցւոյն" ասացին և յաջորդեցին զբարեպաշտութիւն նոցա՝ զի համակամ ընդ հասարակութեան մերազանց 'ի համօրէն Հնդկաստանեայց՝ գուն գործեցին սուրբ հաւաքել և սատարել 'ի վերանորոգութիւն նաւուն. Բայց յիրաւի շատ զարմանալի, զի ոչ 'ի գիրս անուն Արագան Արամեանցին կայր, և ոչ իսկ ճեք 'ի Քաղաքացւոց վկայեցին բատուգութեան գրուածոյն.

—Գրեան հասին առ մեզ 'ի կառավարութեանց ամսոյ Ամենափրկչեան Ճեմարանի և Հ. Հայրենասիրական Ճեմարանին, իբր թէ զկանոնս բարձեալ 'ի մէնջ հանեալ լինելոյ. թէպէտև ցուցակք ստացականաց նոցա ոչ համաձայնին ցուցակիս հրատարակելոյ 'ի մէնջ 'ի 28 թիւ Ազդարարիս. Մանաւանդ զարմանամք սանել 'ի մէջ յանձնեալ գրեալն՝ անարատ [illegible], որք ոչ են մեր, և ոչ իսկ տեսաքեալ 'ի մէնջ.

—Ոչ օտար 'ի նպատակէ մերմէ ստանամք հաւերել զայս ամփոփ թիւ 'ի սպասու Ամենափրկչեան Ճեմարանի "Նոր Ջուղայ" որ բացաւ յամի Տեառն 1830 և շարունակեցաւ ցամն 1840, յորում մինչև ցայժմ ուսէ որդեամբք կամակի հանգուցելոյ Պարոն Գրիգորի Սամեան՝ Ճշմարիտ Ազգասիրի հրատարակեալ 'ի վերածնութիւն Պատուելի Ազգի մերոյ գրքոյս Կարգադրութեանց նորա՝ յօրինեալս 'ի Պարոն Յովհաննու Միրզաեան Զօրաբեանց՝ յԱռաջին Վարժապետէ նորուն.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ ԱՄԵՆԱՓՐԿՉԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻՆ ՈՐ Ի ՆՈՐՆ ՋՈՒՂԱՅ.

Ներ.

Հիմնող և հաստատիչ Ամենափրկչեան Ճեմարանին՝ է Ազնուաշուք Ազգասէր և բարեպաշտաւոր հանգուցեալ Պարոն Գրիգոր Սամեանն, բազմահաճելի [illegible] նոր Ջուղայեցի. որ 'ի տես մանկութեան իւրոյ վաճառեալ 'ի Մադրաս քաղաքն Հնդկաց. Ի յամի Տեառն 1832 է կտակն իւրում աւանդեալ է գումար հազար ռուփիս Մադրասայ 'ի ձեռն Գեներալաց կտակակատարաց իւրոց, զի այն գումարն ընկեսցի 'ի մերայ Անգղիացւոց Տէրութեան մայրահարկ, և ըստակ [illegible] ամ ըստ ամի 'ի Նորն Ջուղայ, վասն հաստատելոյ դպրոցի մի 'ի սպաս հայ մանկանց. այսու պայմանաւ, այսինքն, զի եթէ այն դպրոցն կարգաւ և Առաջնորդութեամբ ընթանայցէ՝ շարունակեսցեն զՃեմարանն, այլ եթէ ոչ, կտակակատարքն իւր ունիցին իշխանութիւն զՃեմարանն հասանելոյ՝ և զնոյն գումարն յետս դարձուցանիցեն 'ի մէջ ստացուածոյն իւրոց, և յանձնեալ՝ ոչ այլ ունիցի իշխանութիւն պահանջելոյ զնոյն.

Դուռն Ա.

Ընդհանրութիւնք որք յատուկ են Ճեմարանիս [illegible] 'ի Դպրոցս յայս, որոց են էն կանոնք է.

1 Մանուկ յեօթնամենից 'ի խոնարհ, ոչ է ընդունելի 'ի Դպրոցս.
2 Պատանին 'ի քսանամենից 'ի վեր, ոչ է ընդունելի 'ի Դպրոցս.
3 Ամենայն ծնողք, կամ վերակացուք մանկանց, պարտին իւրեանց անձամբ (կամ թղթով առաքել) բերել զմանկունս 'ի Դպրոցն, և յանձնել 'ի ձեռն Վարժապետին, ծանուցանելով զհասակ մանկանն.
4 Ամենայն ծնողք, կամ վերակացուք մանկանց, պարտին յամենայն աւուր (բաց 'ի հիւանդութեանց և 'ի [illegible] Առաջնորդութեանց) առաքել զմանկունս 'ի Դպրոցն. 'ի պակասել անհրաժեշտ [illegible], զոր օրինակ, [illegible] և [illegible], պարտին [illegible] Վարժապետին զայսց [illegible] և զպատճառ [illegible] կամ թղթով.
5 Ամենայն մանկունք, որոնք 'ի [illegible], կամ [illegible] ամ հասակին իւրեանց, զոր [illegible] կամ [illegible] պարտին [illegible] 'ի Դպրոցս. եթէ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] իւր. բայց [illegible] թէև ուսանիցի.
6 Ամենայն Աշակերտ, պարտէ պատուել ըստ արժանւոյն, և ըստ ամենայն մտադրութեան և ուշադրութեան ամենայն բարեկարգ ուսումնարա-

նաց ի տանէ ի տուրս. զերծ լինել յանցանաց և զանցառութեանց, որք են.

Վասն յարգանաց և անարգանս ներկայանալոյն.

Վասն զատն սերտ ըլինելոյն.

Վասն յամենայն աւուր կարգաւ ներկայանալոյն.

Վասն անխղճութեան վարուց և խոստովանութեանց.

Վասն անհնազանդից հրամանի կարգաց Ծնողարանին.

Ի սուրբ պատուիրս վասն միոյ զբօսանս յանցանացն ընդդէմ հարկաւորեն մեղաց, և աղօթել, և լսել թղթակցեալ խաղատանելութեանց գրգռանաց նոցա.

7 Ի սկզբան անհնարինէ այսմ թէ հարկ է, առ ի հանել զԱշակերտսն ի դպրոցէն, որ չկարէ լինել ինչ՝ բայց առաւելութիւն նորա առնէ յայլ երկիր, և կամ կատարելութեան ուսմանց նորա, յետ ուսմանց ծնողք կամ վերակացուք սորին, պարտին զայդ առնել Վարժապետին թղթով. զառաջնորդն առաւ ի ջնջել զանուն Աշակերտին այնմի ի մշտատեւողութենէ դպրոցին. և զի թէ հեղ նորա անուն.

8 Ամենայն Աշակերտ թողուլ դպրոցս, պարտ է վերադարձուցանել առ Ծնողարանն զամենայն գրեանս և գիրս ուսումնականս, առընթերս ի Դպրոցին.

9 Ամենայն ծնողք՝ կամ վերակացուք մանկանց, որք կամիցին զմանկունս իւրեանց մտանել ի դպրոցս, եթէ չկամիցին և կամ չկարիցեն զամենայն պարտաւորութեանց կանոնս զաշխատասիրութեանց Ծնողարանին, չեն պարտ և արժան աւանդել զմանկունս նոցա ի դպրոցս, զի մի լինիցին սառերթ անհնարին թշնամեաց և խեղճութեանց ուսման, որպէս և փառասիրութիւնք Ծնողարանին.

Գլուխ Բ.

Ներքին կարգադրութիւնք վասն Աշակերտացն.

1 Պահեսցի ի Դպրոցին մշտատեւողութեան մատեան ամենայն Աշակերտացն, յորում նշանակեսցին անուանք, հասակ, թիւ մտիցն և ելիցն, և զաւ. մեր նոցին.

2 Պահեսցի ընդհանրական յուշատետր մի օրական աններկայութեանց Աշակերտացն ի Դպրոցին՝ խաբանագիր ձեռամբ. յորում մշտատեւեսցի անուն և օրաթիւ աններկայութեան Աշակերտացն.

3 Ամենայն Աշակերտ յերկրորդ ժամու առաւօտեան՝ անյապաղ պարտի լինել ի Դպրոցին, և նստել ի տեղւոջ առանձնական դասուն իւրոյ.

4 Ի մտանել Առաջին Վարժապետին ի դպրոցն, և ընդ նմին հնչեցուցանել զանգակին դպրոցին, ամենայն Աշակերտ պարտի կանգնել յոտին, և բաց գլխով աղօթելով լինել Տէրունական աղօթիցն (այն է Հայր մեր) զոր փառօք և ձայնիւ ասացեալ է երգելի.

5 Յառաջադէմ աղօթիցն, երբ յետ ձայն ընթերցի, զոր Առաջինն պարտէ դաս ի դասատուութիւն.

6 Յետ զատուելոյ առաւօտեան, ապա հետևեալ դասքն մի ըստ միոյ ի դասատուութիւն ելիցեն, խոստովանելով առ Նշանագրին դասատուն իւրեանց.

7 Ի վերջ ժամուն ի ձայն զանգակին, յորժամ կոչցեն աշակերտքն յաղօթս Տէրունականն, և ապա արձակեսցին զնալ ի տուն իւրեանց ի Հաց.

8 Յետ ճաշու ժամուն յետ միջօրէին, պարտին ամենայն աշակերտքն լինել ի դպրոցին վերստին.

9 Ի ստորին ժամուն երեկոյեան, յետ երգելոյն ըստ Տէրունական աղօթից, ամենայն աշակերտք արձակեալ լինին ի տունս իւրեանց. (բայց նախ զնալ յեկեղեցին (ժողովն իւրեանց) նախ՝ որք ի հնազանդ թողու ընտրելոյն. և ապա միաբանեալք. բայց որք ի թերին դպրոցին են ընկերեալ պարտ են մնալ յեկեղեցին, որք է Ժողովարանն, և յետ երեկոյեան Աղօթիցն զնալ ի տունս իւրեանց. և այսպէս նոցա ի դպրոցէն պարտէ երթալ առ երեկոյեան դասս պահեսցեն հարցանել լինել.

10 Ի Միաբանէն Առաջին Վարժապետին ի դպրոցին, ամենայն Կառավարեա և Դասատուք պարտաւոր աններկայութեան աշակերտ այն դասուցն առ ինքն յանձնելեալց, մշտատեւողաբար ի գրացուցէն աններկայութեանց Աշակերտացն.

11 Ամենայն զանցառու զխաղախարգարեալ կարգապահութեանս, պատժել ըստ պահոյ և վարժապետն արժան համարեսցէ.

12 Ամենայն Աշակերտ պարտէ ի սրահ ժամուն յամենայն աւուր կարգաւ ներկայանալ (բայց յաւուրսն արձակութեան) և պահելով պատուէր զգաստու.

Մի խօսել՝ կամ մեծացեալ.

Մի կոռ ըստ աւուրք.

Կալ հնազանդ կարգաց Ծնողարանին.

13 Ամենայն աշակերտ ի դասատուէն՝ և ի ըստ Հայեցինդ Վարժապետին, պատուէր աշակերտաց, որ հարկէ առ պատուհասեսցեն, պարտ է նորին. և եթէ ի նորա նորին, և ի խոստովանիլ.

14 Ամենայն աշակերտ ի ուսումնական պատճառանաց աններկայանալոյն իւրոյ (բայց ի հիւանդութենէ) պարտէ դպրոցն աններկայութեան աւուրն և ընդ նոյն աւուրցն զպատճառն իւրոյ առ կառավարիչն.

15 Ամենայն Աշակերտ ի կարգն հաստատեալ կարգաց Ծնողարանին, կամ ի վայրին լրբօրէն կամ մերժ կամ անհաղորդեցեալ, կամ անուսումնական, և կամ յանձնարարեալ, պարտէ Վարժապետին

ունել զնա բանիւք , և առաւելեւք և պատմութեամբք ։ բաղկացեալ որբանոցք և ջանիւք , այլ և յա-մաւորին Աշակերտին ի նախապատուութեան վարժ մտա-ւորութեանց իւրոց , և յոր գայլի նորա յուղ-ղութիւն , պարտին արտաքսել զնա ի վարժա-ցէն , առ ի չտալ զորբանոցն չար և մնալ մտա-ւորաց իւրոց աշակերտակցացն , և զվատասերմա-րութեամբ զեղծանելոյ ձեռնտուսին ։

Գլուխ Գ.

Կանոնք վասն Վարժարանաց ։

1 Ուսուցիչ Վարժարանին Հայկական լեզուի պար-տի լինել Հայ ազգաւ , որ ունիցի զանձնաւորու-թիւն և զուգորդութեան հրաման Սրբոյն Պատրիարքի Լու սաւ-որչեան Հայաստանեայց , և հաւանեալ Սրբոյ Ա-թոռոյ նորին ի Սուրբն Էջմիածին յԱրարատ ։ և ունել զհասարակաց զիտութիւնս և վարժ տաղաչափական գիտակցութեամբ ։

2 Ուսուցիչն Վարժարանին պարտի կալ ի մէջ երեք և չորից ժամուց առաւօտուն ներկայա-նալ ի դպրոցն , և հրահանգել աշակերտացն անխտիր և հաւասարապէս Դասատուութեամբք և զա-ստուածպաշտութեամբ , և կրթել զնոսա ի վարս Ա-ռաքինութեանց ։

3 Ուսուցիչն Վարժարանին պարտի գալ ի յան-ձնարարական վերահսկութեանց աշակերտացն , զի թէ իցիցեն համբերութեամբ յօժարամիտ լինելով ամենայն անձամբ վերահսկող լինել առողջութեան զատուց Աշակերտացն եղելոց ընդ հասարակաց թեմին զատմատուացն , առ ի զերծել պատրաստեալ յառաջադիմութեանց ուսմանց նոցին , և թէ պա-տճառ վարելով լինին յայս հանձնեալ պատմութեանցն՝ ուղղելով նայել յիւրեանց առ ի հարկաւ-որաց զնոսա ի վերակացուն դասուց ։

Գլուխ Դ.

Կանոնք վասն Դպրատանց ։

1 Դասատուք համայն եկեղեցական Վարժարանաց ունիցին պարտին լինել ի նախապատուութեան ու-սումնական հրամանն ։ ունել զկարգ բարեկիրթ և զգօ-նութիւնս բանաւորին իրերաց աղաչանաց՝ վերակացուացն ։ Ընդունելութիւն առաջի կարգեալ զՎա-րուցին Վարժապետաց ձեռնադրելոյ , և որ ընտ-րեալ զգեստին ուսմունքն՝ և վարուքն առա-քինականք ։

2 Դասատուացն պարտի յիշեցուցանել ժամանակն առա-ւօտեան անվրէպ ներկայանալ ի դպրոցն , և զամենայն զմանր իւրեանց ի գործ արկանել ի կրթութիւն Աշակերտացն՝ առ ի նկարագրել յառա-ջադիմութեան , ըստ կանոնացն սահմանադրեալ ի գլուխ որ Վարժարանին ։

3 Դասատուացն պարտի ի միաբանական արժա-նաւորութեանց աշակերտացն մնալ ի դպրոցին , բայց ի լինել անհրաժեշտ ինչ հարկի վասն կենաց ի տուն , պա ամն առնուլ զհրաման ի Վար-ժարանէն , որպէս և ի վերայ նոյնպէս առ ի

հրամանաւ ինչ հարկի ընդհանրական , զոր որ-նակ՝ հիւանդութեանց , և անձնական ինչ պա-տճառաց , պարտ են վարչական ժողով իւր բանիւ առ առնել Վարժարանին զդատաստան առողջանալ ։

4 Դասատուացն պարտի ի միաբանական և ի պա-տշաճական անձնիշխանութեան Վարժարանին , ի ծագել գիտութեանց ինչ և հասուց ի մէջ ա-շակերտացն՝ բարձր առնել և խոնարհել զայնս և զանուանս ուղղակերպացն դիմել , և ի ներկայա-նալն նորա ծանուցանել նմա ի յանուն թեան և ի պատիժ պատուհասել , որպէս և ի ներկայու-թեան Վարժարանին՝ ի պատճառս աղէտից և բարձրագոյն ինչ. ձայնիւք ի մէջ փոքրագոյն և հնազանդաց Աշակերտացն , որպէսզի բանիւ և բանիւ խրատել զնոսա ։ ուստի և ի յանուանս նոցա , առնել զնոսա առ Վարժարանին ի պատուհաս ։

5 Դասատուացն պարտի փոփոխակի ընդ ժամու ժամու շրջել ընդ դասակարգութեան աշակերտացն փոքրագունից , ի վերահսկութիւն ընթերցմանց և վարուց նոցա ։

6 Ամենայն դասատու ի ուսումնոյն պատասխանատ-ւութիւն առ ինքն յանձն կալեալ աշակերտացն և զարժանաւորութիւն և զանանձնութիւն ամբողջակ զնոսա առ բարձրագոյն դասուն , պարտին նոյն առնել զինուոր Վարժարանին , անծանօթ զնա առ նա , որ և յետ ամենայն կրթութեանց՝ պարտի առնել աշակերտացն ի դասուն , որոց անկ էին ։

Գլուխ Ե.

Կանոնք վասն Պարսպական Վարժարանի ։

1 Պարսպական Վարժարանն պարտի լինել առ-ջևս Պարոնայի , և առաւելին վարք ունել , և զհասարակաց անդրանկութիւն լեզուին Պարսից , և շփոթեցեալ զգուշութիւն ։

2 Պարսպական վարժարանին պարտի յատկացեալ ժա-մուն յետ միջօրէին ամբողջապէս նոր կոչմամբ ի դպրոցն , և զիւր ի նշանաւորեալ տեղին իւր յատկանալ տրեալ ի դպրոցին , և առ դու-սուն լեզուին Պարսից՝ կարգաւ , և ջանալ առնել զնոսա ի բարձրագոյն առաջնորդութիւն և ի կատարելութիւն այնմ լեզուին ։

Գլուխ Զ.

Կանոնք ու կերպ վասն դատաստանաց և պատուհասից ։

Հրաժեշտ աշակերտաց ամենայն յանձնառութիւն ի դասու դասուց՝ ուրոյն ուրոյն, ոտքեալ ի միոյ միոյն զենուլ ու և ապաշխարութիւն լինին ի մէջ վար-ժարանին և դասատուացն՝ ըստ պատշաճականու-թեանց ։

Եղկելոյ , պարտի առնուլ ի մէջ առաւօտն զժամն ուրոյն ուրոյն և յանձնառութեան վասն ուսմանց , հրաման յանդիմանել՝ մինչև անզգու-թայարս ։ այսպէս նախ՝ Հայկականն , ապա Պարսկականն ։

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

[illegible]

Գլուխ Ի.

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

Գլուխ ԻԱ.

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

[illegible]

Յ [illegible]

[illegible] 1853 'ի Մարտի.

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

Քննասիրական

ՊԻՆԴԱՐՈՍ. Ողոմպիականք Երգ. Գ. եղ. 71.

Մարդկային 'ի մասնաւորի ըմբռնեն զԱստուածութիւն յաւէտ 'ի սոփորութեան և 'ի կրթութեան, քանթէ 'ի [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

բէ.ք գտանող 'ի Փարիսաւեցւոց հաւատոյ, զոմանս ասեմ՝ անկրթութեամբ. Անգիտութեամբ ընթերցման զՍուրբ գրեն Աստուածաշնչի [illegible] Հայկազանց, և պարզապէս [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] Աստուածային բանին բազում սրբոց, և եթէ հնար ինչ իցէ նոցա հաւանել՝ թէ Աստուածաշունչ Մատեանն Հայոցս է՝ [illegible] նոցա առ այն՝ [illegible] [illegible].

Մայրենիք ոչ համարին զգաւանոյս այլոյ հաւատոց արտաքոյ ուղղափառ փրկութեան. Բայց՝ թէ երբ [illegible] կայ ոք պատուիրանաց իւրոյն հաւատոց, յայնժամ միայն մերժի. և [illegible] [illegible] Մահմետի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Բազումք 'ի Մարդկեանց, և ոչ և ի Մելքոց նոցա՝ ընդդէմ [illegible] զենիս և զօրս, այլ հովիւ երբեք յայտնապէս. Մահմետականք [illegible] [illegible] [illegible] 'ի կրկնոց առն, յորոց մին Մարդկացոց կոչի. և միւսն [illegible], այլ երկուքին ևս բաց են [illegible] [illegible].

Մարդկայինք [illegible] են [illegible] [illegible]. և [illegible] 'ի [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Մա[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ամբ[illegible]

մաշեցնելոյ նորա անկմանն յոյժ աճա-
ւոր վիճակ գաղղիականն հասարակութեան,
որ ըստ օրում յառաջ խթէ 'ի չար
բնաւորութեան ազգին պարսից՝ Մա-
րոցականն յոյժ ըմբռնեալ հնչեան Ճոխա-
չի ամբարտաւան. և մինչև ցայսօր ա-
ռեսնչ է գրեալ զանձնայն դատաստա-
նականն փոյթն յարգելու զի գործե
նորին. Բարեբախտաբ թէպէտ մի ծ է,
զի այս անցման շարժումն յա-
ճախ ոչ գնայր յերկիրս Բրիտանա-
կան իշխանութեան. Գաղղիք թէ անօգ
յառաջ կոչնալոյ ամր Մարտին-
ւոյ բազում բեւ 'ի խոյս, և սորա հե-
տեւալ փոքր մի առեկան յետ ամենայն
հասարակն յերբեան ամի եւ հաստ-
ատեալ 'ի փողոցս Պետերբուրգ՝ մերկ զուշ-
նակ 'ի ձեռս. Հարկանելով զորս
միանգամ գտանէր 'ի ճանապարհի.
որում պաշտպանող զօրաբերն հետա-
մուտ եղեալ՝ վարեէին ըմբռնել. յե-
ւեալ Փարիզեցւոց՝ յոյժ ամ իշ-
խանութեան կղզւոյն զարդարել ամբա-
խին եւ ի աւանէ. և 'ի պատուհաս իւ-
րում մարդանկերպ զարմանին ընկալա-
ւսորին մեքս 'ի նանէ 'ի թիկունս.
իսկ զորականն պահանջերն. որ կայր ա-
ղբան նորա. մնաց զօրաց հրացանի
իւրոյ 'ի փոր յաւազանին առ ժա-
մայն, և սկսաւ արգել զայլ եւս հար-
ուանս. Մինչ պատժեն յաւարեն
անդր մնացին 'ի նախընթացն ամենայն
Յովհաննու նայելոյ 'ի կղզւոյն անդ. երբ
բարեհամբաւ հետն ամի Մաւրեցի
վճարեալ մահուամբ կեանս և մանկանն
իւրոյ. և առեալ գնաց արքայացին
անկար առ 'ի ձեռին 'ի Հրապարակս
և մերաւորեալ ոչ ամեա քան զմե-
տասան ամ իւր. մինչև կարանալոյ ե-
կն. 'Ի միաւորելոյ ամենայն զորքն
ծանր վարժանի, և հեռեր հետ ըն
հետ յանթայս երկուց աւուրց.

Սառնասրտութիւն, անզգութիւն և
երկչոտութիւնն Հռովմայեցւոց՝ յաւակա-
նն եղեալ. երբ նշանաւորք յայժմ 'ի
բազում նոցա, այլ չեք յիշատակ. թէ
յայտ է՝ նոցա երբէք 'ի մեծ գա-
ռեալ, եթէ ոչ մեծ գրեանքն յան-
ցանեց.

Հարաւոյն}.

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Շնորհի Ամենակալին Աստուծոյ՝
(որ ոչ երբէք տայր ամէն զբարի
վաստակս մարդկան 'ի փառս իւր՝) յա-
ջողեցաւ կատարումն Գ. Հատորի Աշ-
խարհ ՄԱՏԵՆԱԳԻՐ 'ի Կալկաթա՝ աշխա-
տութեամբ գործիւ ազգասիրութեամբ մեծա-
կաց՝ Պարսկաց առեալ, և Օրհնու-
թեան՝ յերկուս գործատէր բարձրա-
նեալ. ըստ պատուիրանաւորութեան Գրա-
տան և Տէրին Մ. Գ. Թագաւորեանց
Վարդանեան խորհրդն զարդէր Օգնա-
կան՝ մայրն փառն Հայերէն ուսման.
եթէ կայ ոք, որ կարիցէ առաքել
զիւրն բաժանորդութեամբ իւրոյ ի զի-
տութեան Հայ լեզուին, և զկեցու-
թիւն բարի վարուց իւրոյ՝ առ այժմ
վարձ զանձն իւր ամսական Կ. Ս. 25.
և ընդ առաւելութեան Ստամբոլեան
նենա պաշտպան վարուց պատուականաց
իւրոյ՝ յառաջադէմ և փորձ. Թուղ-
թերան ուղղեցի առ Վերասնեալ Շ
Աղդասի իւ պաշտեալ 'ի Կալկաթա 'ի
համար 44 առն 'ի թաղն Հայոց.

ՏՆԱՅԻՆ ԼՈՒՐՔ

ՄԱՀ

Պարոն Մելքոն Վարդանեան Թիֆլիզեցի, հան-
գեաւ յերկնաւորն կեանս՝ Յ. ամսոյս.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Մ. Գ. Թօսպաթեանց Վ. Եարդեաց